

IAASB®

IFRS

سخنرانی رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری در کنفرانس بنیاد

استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی:

زبان مشترک جدید برای ایجاد اقتصاد مقاوم‌تر

زهرا نوری ✍

امانوئل فابر (Emmanuel Faber)، رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری (ISSB) در کنفرانس بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRSF) در ۲۶ ژوئن ۲۰۲۳ سخنرانی کرد تا به‌طور رسمی رونمایی از استانداردهای جهانی هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری، یعنی استانداردهای پایداری شماره ۱ و ۲ زیرمجموعه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS S1 & IFRS S2) را اعلام کند.

ترجمه پایداری به زبان حسابداری، زبان مشترک جدیدی برای ایجاد اقتصاد مقاوم‌تر

۹۸ سال پیش در چنین روزی، یعنی ۲۶ ژوئن ۱۹۲۵، فیلم چارلی چاپلین به نام جویندگان طلا (Gold Rush) اکران شد. این فیلم در نهایت ظرفیت، محدودیتهای اقتصادی ظالمانه برای کشف طلا در کلوندایک (Klondike) را به نمایش درآورد. ظالمانه از منظر اقتصادی، اجتماعی، انسانی و زیست‌محیطی. از جنبه‌های بسیاری، اینها در زمینه اقتصاد مربوط به اوایل قرن گذشته بودند. از آن زمان، اقتصاد بازار توسعه یافت و از طریق فرایند تخریب سازنده، رنج‌آور و شومپتری^۱، تغییرها و پیشرفتهای فناوری را با موفقیت به ارمغان آورد که موجب نجات میلیاردها انسان از فقر شد. آخرین مرز پیشرفت، سی سال پیش جابه‌جا شد؛ هنگامی که اقتصادهای ببر در آسیای جنوب شرقی^۲ با پیروی از الگوهای مشابه در ژاپن قبل از آن و همچنین در چین از سال ۱۹۹۱ به بعد، رشد بسیار سریع‌تری را آغاز کردند. همین اتفاق از سال ۱۹۸۹ در اروپا و با افتتاح بلوک اروپای شرقی رخ داد.

در نتیجه، امروز بازارهای سرمایه جهانی یک واقعیت اقتصادی هستند. در واکنش به افتتاح بازارهای سرمایه محلی، تقاضایی به‌وجود آمد که از سوی دفتر پل ولکر (Paul Volcker) در دهه ۹۰ مطرح شد؛ مبنی بر این که از سرمایه‌گذاران آمریکایی در برابر نبود استانداردهای حسابداری توسعه‌یافته و به‌اندازه کافی قوی در این حوزه‌های نوظهور در آسیای جنوب شرقی، محافظت شود.

این درخواست منجر به تشکیل بنیادی شد که امروز بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی نام دارد. این یک سامانه گزارشگری مالی بین‌المللی واقعی است که نقش بزرگی در عبور از آخرین مرز پیشرفت ایفا کرد.

این سامانه گزارشگری مالی موجب شد که سرمایه درکشورهای نوظهور از جمله آفریقا، به‌تدریج جریان یافته و ثابت کند که

چیزی را دارند که صورتهای مالی می‌توانند به سهامداران و بانکداران منتقل کنند.

یک نمونه ساده را در نظر بگیرید: اقتصاد طبیعت را نمی‌شناسد.

قیمتی که می‌پردازیم و بهایی که در صورتهای مالی در حساب ثبت می‌کنیم، آن ارزشی نیست که طبیعت برای تولید نفت صرف کرده است. آنچه برایش بها می‌پردازیم و آنچه که در حساب ثبت می‌کنیم، هزینه اکتشاف، تولید، تبدیل، توزیع و فروش آن نفت در پمپ بنزینها است. اما برای ۵۵ میلیون سال کار طبیعت برای فسیل کردن آن، حتی یک ریال هم پرداخت نمی‌شود.

می‌دانیم که آن‌ها فسیل هستند. می‌دانیم که نمی‌توانیم آن‌ها را جایگزین کنیم و یک روز، شاید ۱۰ سال دیگر، شاید ۱۰۰ سال دیگر به پایان می‌رسند.

ما به‌ندرت و به‌سختی قیمت آب را پرداخت می‌کنیم. بله، ما برای آب به‌عنوان وظیفه هزینه می‌پردازیم، اما ارزش واقعی آب را پرداخت نمی‌کنیم.

من در فرانکفورت، نزدیک به رودخانه راین (Rhine) مستقر هستم. تیرماه گذشته موج گرما داشتیم. سطح آب راین در برخی نقاط ۸۰ درصد کاهش یافت؛ به این معنی که

اقتصاددانی به نام **هرناندو دسوتو** (Hernando de Soto) در اشتباه است، یا این‌طور به‌نظر می‌آید. او در سال ۲۰۰۰ کتاب معروف خود با عنوان «راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب پیروز می‌شود و در جای دیگر شکست می‌خورد» را منتشر کرد.

و با این حال، امروز اینجا با شما ایستاده‌ام و کاملاً می‌فهمم که اکنون در مرز چالش برانگیزتری برای بازار سرمایه و آینده حسابداری قرار داریم.

اگر به بسیاری از چارچوبهای محیطی، اجتماعی و راهبری (ESG) که در دهه گذشته توسعه یافته‌اند، یا حتی به پیشتر از آن با وجود ابتکارهایی همانند **ابتکار گزارشگری جهانی** (GRI) که بیش از ۲۵ سال پیش آغاز شد و اکنون به‌واقع جهانی است، فکر یا تلاش کنید که راهکاری برای بیان مفاهیمی پیدا کنید که نه در اقتصاد و نه در حسابداری میان شرکتها، سرمایه‌گذاران، بلکه سایر ذینفعان وجود نداشت، چرا و چگونه می‌توان غیر از این فکر کرد.

چرا این افراد آن همه انرژی، تلاش، استعداد و پول را برای توسعه این شاخصها صرف کردند، اگر علم اقتصاد همان کاری که آن‌ها نیاز داشتند را انجام می‌داد؟

تنها به این دلیل که علم اقتصاد این کار را نمی‌کرد.

با رشد خطی که در اقتصاد ۱۰۰ سال گذشته ایجاد شد، هنگامی که فضای کافی برای رشد وجود داشت، با توجه به ارتقای کشوری جدید از طبقه پایین‌تر به طبقه متوسط دیگر از طریق فرایند تخریب سازنده، احساس کردیم که می‌دانیم فردا چه خواهد شد. این احساس را داشتیم که معادله جادویی را در اختیار داریم که مشکلات بشر را حل می‌کند.

و در بسیاری از جهت‌ها این کار را انجام دادیم؛ با این وجود، در حال رسیدن برخی از محدودیتها هستیم. ما به مرزهایی رسیده‌ایم که در آن‌ها بی‌اطمینانی رو به افزایش بوده و به ثبات مالی و ثبات نظام‌مند بازارها ضربه می‌زند؛ زیرا هیئت همه مواردی که عوامل محیطی، اجتماعی و راهبری سعی در ثبت آن‌ها دارند را در نظر نگرفته بود.

و آنچه برای سطوح کلان صدق می‌کند، در سطوح بسیار خرد برای شرکتها نیز صدق می‌کند. هیئت یادگرفت که سازمانهای بزرگ و پیچیده، مقاصدی بسیار بیشتر از آن

امروز اینجا با شما ایستاده‌ام و

کاملاً می‌فهمم که اکنون

در مرز چالش برانگیزتری برای

بازار سرمایه و آینده حسابداری

قرار داریم

کشتیرانی باید متوقف می‌شد. قایقهای باری نمی‌توانستند از یکی از بزرگترین رودخانه‌های اروپا که از شش کشور با بیش از ۱۰۰۰ کیلومتر گذر می‌کند و یکی از شلوغ‌ترین رودخانه‌های جهان است، عبور کنند. زنجیره تامین به مدت سه هفته مختل شد و حتی تا شش ماه بعد، پیامدهای این مشکل برای زنجیره تامین وجود داشت.

به‌تقریب در همان زمان، سامانه نیروگاه هسته‌ای فرانسه باید در رودخانه **رون (Rhône)** تعطیل می‌شد زیرا دمای رودخانه به حد مجاز خود رسیده بود؛ به این معنی که دیگر از نظر قانونی نباید برای خنک‌کردن راکتورهای انرژی هسته‌ای از آن استفاده می‌شد. تولید انرژی در فرانسه نزدیک به ۱۰ درصد کاهش یافت. این دو رویداد ثمره تنها شش هفته موج گرما در فرانسه بود.

من شرکتی را اداره کردم که بزرگترین استفاده‌کننده بادام در آمریکای شمالی بود. این بادامها در کالیفرنیا کشت می‌شدند که برای رشد به آب زیادی نیاز داشتند. برای آب مصرفی، هزینه پرداخت کردیم، اما هرگز به اندازه آن ارزشی که شاید روزی به آب اختصاص پیدا کند که برای همه در کالیفرنیا آب کافی نباشد، پرداخت نکردیم.

و هرگز برای گرده‌افشانی توسط زنبورها که غیرقابل جایگزینی است، هزینه‌ای پرداخت نکردیم. جمعیت زنبورها در کالیفرنیا به سرعت در حال کاهش است و راهکار جایگزینی برای آن نداریم.

بنابراین، پرواضح است که اقتصاد باید اجازه کشاورزی احیایی را بدهد، که معادل سرمایه‌گذاری در ارزش واقعی طبیعت و نحوه محافظت از این زیست‌بومها برای زندگی اقتصادی و روشهای زندگی ما به‌عنوان انسان است.

رئیس هیئت‌مدیره بزرگترین شرکت بیمه جهان، ده سال پیش و در سال ۲۰۱۵ چنین اظهار داشت: "دنیا با مثبت ۴ درجه را نمی‌توان بیمه کرد." همه شما در این مکان به‌خوبی می‌دانید که بیمه در نحوه عملکرد کسب‌وکارها، نحوه عملکرد اقتصاد و به زبان ساده در روشهای زندگی ما نقش اساسی دارد. این صحبت در سال ۲۰۱۵ انجام شد. یک ماه پیش، در سانفرانسیسکو بودم که اولین و چهارمین شرکت بزرگ بیمه کالیفرنیا اعلام کرد که صدور هرگونه بسته بیمه برای خانه‌های جدید را متوقف خواهند کرد، زیرا در آینده نمی‌توانند

هزینه‌های مربوط به مقابله با رویدادهای شدید آب‌وهوایی، از جمله سیل و آتش‌سوزی در کالیفرنیا را بپردازند. در اینجا در مورد سال ۲۰۵۰ صحبت نمی‌کنم. در مورد یک کشور کوچک نوظهور صحبت نمی‌کنم. در مورد ماه مه ۲۰۲۳ صحبت می‌کنم. در مورد کالیفرنیا صحبت می‌کنم که بسیاری پیش‌بینی می‌کنند به‌زودی با پیشی‌گرفتن از آلمان به چهارمین اقتصاد بزرگ جهان تبدیل می‌شود.

بدون بیمه خانه، واقعا؟

این موضوعی بود که اقتصادهای جهان از توجه به آن کوتاهی می‌کنند و نمی‌توان کارکرد خسارت را برای آن دارایی که ارزش ندارد به‌کار گرفت. نمی‌توانیم آنچه که به‌عنوان دارایی به‌حساب نمی‌آید را ارزش‌گذاری کنیم.

به‌همین دلیل طی چند سال گذشته، سازمان بین‌المللی کمیسیونهای بورس اوراق بهادار (IOSCO)، هیئت ثبات مالی (FSB)، گروه بیست (G20) و رهبران تجاری گروه هفت (G7) به تدریج بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را دنبال می‌کردند و از بنیاد خواستند تا روی این موضوع کار کند؛ زیرا تنها سازمانی است که هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) را دارد.

هیئت در واقع یک سامانه حسابداری را ایجاد کرد که مبتنی بر یک فرایند انجام کار قدرتمند و آگاهانه بوده که به نیازهای بازار در راستای منافع عمومی بازارهای سرمایه در سراسر جهان پاسخ می‌دهد و برای دو دهه در بیش از ۱۴۰ حوزه گزارشگری وجود داشته است.

چه کسی می‌توانست موقعیت بهتری برای انجام

این کار داشته باشد؟

این همان کاری بود که وظیفه انجام آن را داشتیم، ایستادن روی شانه‌ها و بناکردن بر پایه کار بسیاری از افراد و سازمانهایی که پیش از ما بودند؛ همانند کارگروه موارد افشای مالی مربوط به آب‌وهوا (TCFD)، هیئت استانداردهای حسابداری پایدار (SASB)، شورای بین‌المللی گزارشگری یکپارچه (IIRC)، هیئت استانداردهای افشای آب‌وهوا (CDSB)، برای ارائه یک زبان، زبانی که مبتنی بر حسابداری باشد. این یک مجموعه معقول از سنجه‌ها و موارد افشای محیطی،

هیئت همچنین افق مهم دیگر، یعنی افق زمانی را برای شرکتها باز می‌کند. هیئت به‌طور رسمی از شرکتها می‌خواهد که کل چشم‌انداز زنجیره ارزش را در افقهای کوتاه، میان مدت و بلندمدت گزارش دهند. ما نقاط تعیین شده را با اقتصاد و با صورتهای مالی به دو طریق مرتبط می‌کنیم.

اولین روش در اوایل استاندارد پایداری شماره ۱ آمده است؛ درست بعد از اولین بند که در مورد هدف استاندارد توضیح می‌دهد، توضیحی از آنچه که به‌عنوان پایداری در نظر داریم را خواهید یافت.

این تعریف تاییدکننده آن است که ارزش ایجادشده توسط یک شرکت برای خود یا سهامدارانش، به‌طور جدایی‌ناپذیری با زیست‌بوم تجاری آن، جامعه مدنی که در آن فعالیت می‌کند، سرمایه انسانی که به‌کار می‌گیرد، منابع طبیعی که باید از آنها استفاده کرده و انتشار داده شوند، ارتباط دارد.

بنابراین، برای توانمندی در مدیریت شرکت در بلندمدت و رسیدن به هدف خود در طی زمان، برای شرکتها سودمند است اگر در هنگام تعامل با سهامداران خود، نحوه مدیریت روابط و وابستگی آنها با سرمایه طبیعی، با سرمایه اجتماعی

اجتماعی و راهبری نیست که ممکن است ناسازگار باشند و بتوانند از طریق شکافها و همپوشانی اضافی با یکدیگر رقابت کنند.

یک زبان یکنواخت و جامع

امروز صبح آن طرف مرز ایستاده بودیم و حالا از آن عبور می‌کنیم. با اجرای استاندارد پایداری شماره ۱ از مجموعه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS S1)، که پیش از این با نام استاندارد پایداری ۱ (S1)، با موضوع استاندارد الزامهای عمومی شناخته می‌شد و استاندارد پایداری شماره ۲ از مجموعه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS S2) با موضوع آب‌وهوا، از مرز عبور کردیم.

من به جزییات استانداردها نمی‌پردازم، اما می‌خواهم به‌طور خلاصه مطالبی را با شما در میان بگذارم که چرا در اینجا در مورد یک زبان صحبت می‌کنم.

هیئت استانداردهای بین‌المللی پایداری به‌میزان درخور توجهی کار خود را از هیئت همتای خود یعنی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری که در طول چند دهه توسعه داده، ودیعه گرفته است. زبان هیئت یک زبان حسابداری است. این پایداری است که به زبان حسابداری ترجمه شده است.

شما در استاندارد پایداری شماره ۱ مفاهیمی را خواهید یافت که آشنایی زیادی با آنها دارید؛ زیرا هیئت می‌خواهد تا حد امکان این ارتباط را با صورتهای مالی داشته باشید. ما کارکنان هیئت در اینجا حضور داریم تا از نیازهای ذینفعان اصلی گزارشهای مالی با مقاصد خاص، بانکداران، سرمایه‌گذاران و دیگران در تصمیم‌گیری در مورد تامین منابع شرکتها حمایت کنیم.

هیئت به‌دنبال توسعه افق صورتهای مالی است. هیئت با ورود به کل زنجیره ارزش شرکتها، حوزه آنها را گسترش می‌دهد؛ زیرا بیشتر ریسکها و فرصتهای پایداری در این حوزه قرار دارند. در مورد آب‌وهوا و طبیعت صحبت کردم، اما این موضوع در مورد سرمایه اجتماعی، سرمایه انسانی و موارد بسیار دیگر که همگی در زنجیره ارزش یافت می‌شوند، صدق می‌کند. هیئت باید این زبان را در دامنه وسیعتری نسبت به آنچه برای محدودیتهای مهم و بسیار دقیق شناسایی در صورتهای مالی لازم است، به کار ببرد.

IAASB

قیمتی که می‌پردازیم و

بهای که در صورتهای مالی

در حساب ثبت می‌کنیم

آن ارزشی نیست که

طبیعت برای تولید نفت

صرف کرده است

و سرمایه انسانی و تاثیر آن‌ها بر سرمایه‌ها را در نظر بگیرند. بنابراین هیئت نه تنها روابط و وابستگیها، بلکه آثار احتمالی آن‌ها را نیز توصیف می‌کند؛ زیرا برخی از آن‌ها احتمال دارد که برای تصمیم‌گیرها در سرمایه‌گذاری اهمیت داشته باشند و برای توسعه، حفاظت، بازسازی آن سرمایه‌ها نیز صدق کند. ارزش در این سرمایه‌ها حس نشده است، بلکه همان ارزش از یک سرمایه به سرمایه دیگر منتقل می‌شود.

اگر من در کشاورزی احیایی سرمایه‌گذاری کمتری انجام دهم، خاک زمینم تخریب می‌شود و در کوتاه‌مدت می‌توانم ارزشی را به دست بیاورم که شاید به سود سهامدارانم منتقل شود. اما اگر تنها روی آن سرمایه‌گذاری تمرکز کنم، ۱۰ سال دیگر سود سهام نخواهم داشت؛ زیرا دیگر کشاورزی نخواهم داشت، زیرا خاکها خواهند مرد.

بنابراین، ممکن است یک بده‌بستان مهم وجود داشته باشد، یعنی از کارایی بگذریم و به انعطاف‌پذیری برسیم و به سرمایه‌گذاری در کشاورزی احیایی فکر کنیم؛ برای ادامه ایجاد این موجودی ارزش نهفته در خاک که می‌خواهیم در طولانی‌مدت از آن محافظت کنیم تا بتوانیم به ارائه سود به سهامداران ادامه دهیم.

اینها پرسشهایی هستند که بسیاری از مدیران عامل و مدیران مالی امروز در نظر دارند و آن‌ها به یک زبان نیاز داشتند. ما به لطف مفاهیمی که از چارچوب گزارشگری یکپارچه گرفتیم، در حال ارائه این زبان هستیم.

دومین ارتباط مهم با خلق ارزش، در الزام به افشای آثار جاری و پیش‌بینی‌شده این ریسکها و فرصتهای مرتبط با پایداری بر صورتهای مالی نهفته است.

اجازه دهید در اینجا درنگ کنیم.

این مفاهیم از طریق یک فرایند انجام کار منحصربه‌فرد و مبتنی بر بازار از جمله بازنگری عمومی توسعه یافته‌اند. افزون بر این، از درونداد و توصیه‌های کارگروه حوزه‌های گزارشگری متشکل از تعدادی از حوزه‌های گزارشگری که به‌طور فعال در تدوین استاندارد در زمینه‌های پایداری فعالیت می‌کنند، بهره‌مند شدیم.

هیئت به‌طور منظم با سازمان بین‌المللی کمیسیونهای بورس اوراق بهادار و هیئت ثبات مالی تعامل دارد و با

اطمینان منتظر نتیجه فرایند بسیار دقیقی هستیم که سازمان بین‌المللی کمیسیونهای بورس اوراق بهادار برای بررسی تایید استانداردهای هیئت در حال انجام آن است. این مسئله نقطه عطف دیگری در تغییر در توانایی بازارها برای بهره‌مندی از کاری است که در اینجا شروع کردیم.

در پایان می‌گوییم که این تازه شروع کار است. ما اکنون به‌لطف یک تلاش جمعی عظیم از آن مرز عبور کرده‌ایم.

شما را تشویق می‌کنم که شهادت داشته باشید و به سرعت صحبت به این زبان مشترک جدید را یاد بگیرید.

هیئت می‌داند که منحنی یادگیری وجود خواهد داشت. بسیار واضح است که ظرفیت‌سازی برای ماه‌ها و شاید سالهای آینده، محور و مرکز کار ما خواهد بود و با همه افراد حاضر در این مکان و فراتر از آن برای اطمینان از به‌کارگیری اثربخش این زبان کار خواهیم کرد. و این‌که همه از این مرز عبور و با هم این سفر مهم را آغاز می‌کنیم.

در ۲۶ ژوئن ۲۰۲۵ یعنی دو سال دیگر، هنگامی که پس از لازم‌الاجرا شدن استانداردهای پایداری شماره ۱ و ۲ در سال ۲۰۲۴، اولین گزارش صورتهای مالی شرکتها براساس این دو استاندارد تهیه بشوند، صدمین سال تولید فیلم جویندگان طلای چارلی چاپلین خواهد بود. او همیشه تاکید می‌کرد که این فیلمی است که بیش از همه دوست دارد با آن از او یاد شود. خب، امیدوارم تا آن تاریخ بتوانیم بگوییم، یک بار برای همیشه، در یک سفر جمعی به سمت بازارهای سرمایه آگاه‌تر و مقاوم‌تر، به سمت اقتصاد مقاوم‌تر، خدمت به مردم و زندگی بهتر، از اقتصادهای گذشته دور شده‌ایم.

روی شما حساب می‌کنم.

پانوشته‌ها:

1- Schumpeterian

۲- کره جنوبی، تایوان، هنگ‌کنگ و سنگاپور

منبع:

• ISSB Chair Emmanuel Faber at the IFRS Foundation Conference: A New Common Language to Build More Resilient Economics. Ifrs.org, 2023